

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 148 - ABRIL DE 1993 - PREU: 150 Ptas

Ben aviat acudirem a Castellitx, a La Pau, a fer festa. A la Informació de l'Ajuntament hi trobareu el programa de la diada de La Pau. També a les pàgines interiors vos reproduïm el programa d'aquestes mateixes festes corresponents a l'any 1950.

(Fotografia de Joan Balaguer)

EDITORIAL

DE CORRUPCIO I SUBORNS

Sa Santedat el Papa Lleó X estava neguitós perquè s'havia d'enfrontar amb unes eleccions els resultats de les quals no veia gaire clars. I va demanar consell a Nicolau Maquiavel.lo el qual li donà una solució que de cap manera podia fallar:

"Per tal que els vostres partidaris tinguin la seguretat d'esser a les bosses quan es tracti d'apel.lar als sufragis del Consell, la Vostra Santedat pot designar vuit escrutadors que, comptant els vots secretament, puguin fer recaure l'elecció en qui ells vulguin".

I ara què ens contes?, dirà qualcú. Aquesta anècdota ve al cas perquè un lector ens retreia l'altre dia que aquí, en aquesta plana, parlam de coses insignificants, de problemes banals, de "collonades" -és la seva expressió-, quan tothom està preocupat per temes importants com la crisi, l'atur..., quan la gent parla de corrupció, de suborns, de tràfec d'influències..., quan qui més qui manco està escandalitzat per la compra i venda de persones a tots els nivells, públic i privat, com mai no s'havia vist.

Com mai no s'havia vist? La cita del principi ens demostra que això ja és vell, que ve d'enrera. La Bíblia ens recorda que no hi ha res de nou sota la llum del sol; i la corrupció no és una excepció a aquesta regla.

Vol dir això que hi estam d'acord? Que acceptam la corrupció, el suborn, etc. com a cosa insoluble? No, ni d'un bon tros. I aquí teniu unes paraules d'Albert Camus que ens semblen oportunes:

"L'astúcia, la violència, el sacrifici cec dels homes són mitjans que fa segles que s'han posat a prova. I aqueixes proves són amargues. No queda sinó una cosa per intentar, que és la via mitjana i simple: d'una honradesa sense il.lusions, de la lleialtat assenyada i l'obstinació per enfortir la dignitat humana. Creiem que l'idealisme és il.lusori. Però la nostra idea és que el dia en què els homes vulguin posar al servei del bé la mateixa perseverança i la mateixa incansable energia que uns altres posen al servei del mal, aqueix dia les forces del bé podran triomfar; potser per ben poc temps, però per algun temps..."

Entre el consell de Maquiavel.lo i el de Camus, que cadascú triï el que més li agradi.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida
Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Imprimeix: Apóstol y Civilizador.
Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de
l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet.
Administra: Directiva de l'Obra Cultural
Mecanografia: Mireia Mulet
Col.laboren: Pere Mulet, Joan Trobat,
Joan Mulet, Biel Bibiloni, Catalina
Martorell, Biel Sastre, Miquel Fiolet,
Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor
Mulet, Miquel Serra, Antònia Maria
Mulet.

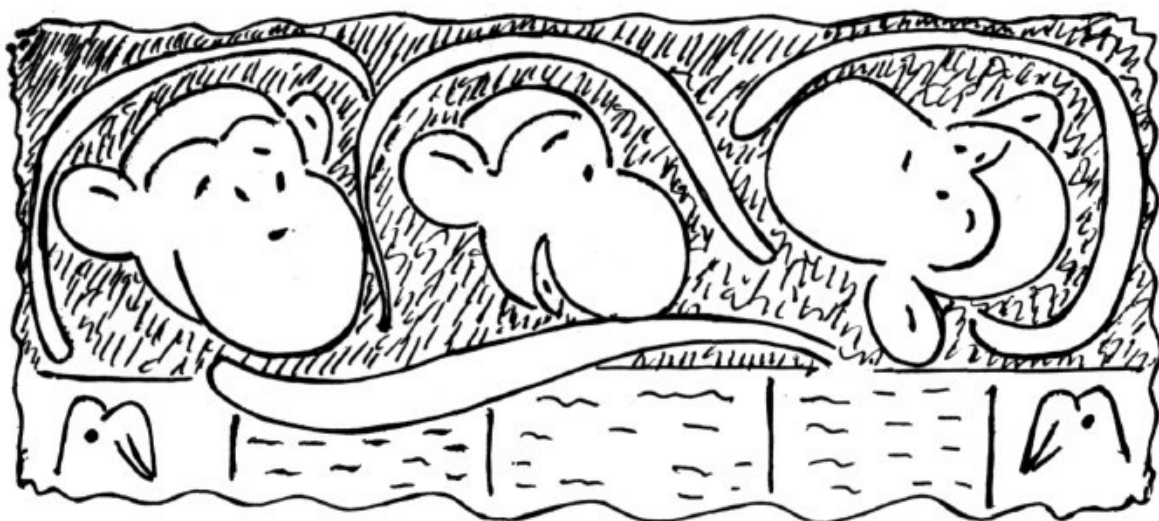
CALAIX DE SASTRE

LA XOCOLATA DEL LLORO

Els metges li ho havien recomanat: una vegada a l'any. Bé, això de recomanar és, diguem-ho així, una manera de parlar. L'ordre era contundent: un pic a l'any; i pus! Que una altra cosa ja seria una disbauxa, una vessada. I encara gràcies que eren esplèndids, els metges. Feia molts anys, però molts, que el tenien a dejuni i abstinència rigorosos. Ell, a força de privacions, ja s'hi havia acostumat, al rovell i a les teranyines. ¿I vols dir que no te fa un poquet d'il·lusió, encara que només sigui per allò de xerrar-ne?, li havia demanat un amic. Si t'he de dir la veritat, ja me n'afluix, havia respost amb un posat d'indiferència, de derrota, arrufant el nas i les espatlles. I sense ser-ne del tot conscient, havia usat amb molt d'encert el verb afluixar, un dels significats del qual és -Fabra dixit- fer tornar fluixa (una cosa) disminuint-ne la fortalesa, la intensitat, el vigor. Però ara, tan sols unes setmanes més tard, la dieta havia canviat: una vegada, només seria una vegada a l'any, i sense cap garantia de satisfacció completa -bé que li ho recordaven els metges, que no eren gens partidaris d'enganyar els malalts. Però, a ell, amb la remor llunyana d'aquell dia tan senyalat, se li havia encès de bell nou el llumeneret blau de l'esperança. Així com també els mals de ventre de la inquietud, de l'angoixa. Després de tant de temps, se'n recordarà, de com fer-ho? Ell, que mai no ha estat precisament un exhibicionista, serà capaç de superar el natural empegueïment, després de tenir-la anys i més anys reclosa dins un convent de clausura? Per manca d'entrenament, no farà el més horrible dels ridículs? Sabrà usar-la així com pertoca, la llengua?

Perquè els nostres senadors, i els bascs, i els gallecs, exhibicionistes sense pudor, podran treure la seva llengua, i també emprar-la, un dia a l'any a no-sé-quina comissió del Senat. I després muts, fins l'any que ve. Muts, i a la gàbia. Hi ha motius sobrats per sentir-se francament optimista. Pitjor ho tenen les moneies, evidentment.

EN CALAIX DESASTRE

M'HAN DIT QUE DIUEN

Aquest mes de març hem tengut un grapat de sorpreses desagradables en forma de robatoris: a foravila però també, i sobretot, al poble. S'ha parlat de dobbers, or i altres objectes de valor. S'ha acabat definitivament aquell costum de deixar la clau al pany o de tenir les portes obertes quan un és pel corral: ara ja és habitual veure les portes o les vidrieres tancades encara que a la casa hi hagi gent.

I és que, a més a més, un bon dia el poble es va veure envaït per una sèrie de "captaires" forasters: uns deien si eren rumans, altres portuguesos i molts els anomenaren gitanos. El fet és que anaven per totes les cases i, més que demanar, exigien dobbers. No volien menjar, ni roba... dobbers, i si els donaven 100 o 200 pessetes, ho trobaven poc i en demanaven més amb crits. Al final, entre els municipals i els guàrdies civils els dugueren al quarter, i se n'anaren. Però no els degueren escalivar massa, ja que l'endemà sembla que anaren a Pollença i feren el mateix.

S'acosta la festa de La Pau, i sentirem uns comentaris que parlaven de l'absurd que sembla que els Dijous Sant sigui festa, el dilluns de Pasqua no ho sigui a Algaida, i el dimarts se celebri la festa de La Pau. No té massa lògica, però és igual: sembla com si ningú no fes feina, ja que Castellitx està ple de gent cada any.

Això sí: un dels que van a fer voltes amb bicicleta va comentar que el camí es troba en molt mal estat, ple de clots i gravilla en molts de trossos. Es de suposar que uns dies abans ho arreglaran. Però a lo millor convendria que el deixassin així i la gent hi aniria més a peu...

L'equip de futbol d'Algaida té ganes de pujar de categoria i així ho demostra cada diumenge guanyant la majoria de partits i encapçalant la classificació. Però el dia que vengué a jugar el Porreres -el rival més directe- hi hagué gent que no va gaire al futbol que s'ho va passar molt bé, tant pel partit com per l'ambient que hi havia entre el públic.

En sentirem un que, a ran de qualque comentari d'aquest Sord sobre sopars i metges, deia que els encarregats de la sanitat al nostre poble també són aficionats a menjar qualque tallada de porcella o xot rostit; és a dir, que també els agrada fer qualque "soparillo".

N'hem sentit més d'un que ha comentat que els pineros tenen la pell molt fina: el comentari que va fer en Pere Sampol al Parlament, segons hem sentit, no era tan greu com per motivar les crítiques que li han fet, sobretot si el considerem com un comentari sense mala intenció i que, evidentment, no anava dirigit ni molt manco al poble de Pina.

Seguint a Pina, la poda dels arbres de Sa Font també ha motivat molts de comentaris de tot color. El fet, però, és que els voltants de Sa Font són un lloc ben hermós i acollidor, on fa ganes de passejar-hi o estar-hi a la fresca. Així mateix hi ha un redol que el podrien netejar perquè, comparat amb la resta, fa mal d'ulls. Un ens va comentar que l'antic carregador d'animals que hi ha allà, fàcilment el podrien convertir en un dipòsit per aigua, i durant l'estiu en tendrien una petita reserva. Aquest comentari, va dir, és totalment constructiu i fet amb la millor bona fe, no voldria que els pineros s'ho agafassin malament....

NOTICIARI

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

Activitats del mes d'abril

-Diumenge del Ram:

A les 11, benedicció de rams, processó i missa.

A les 17, 13 reflexions sobre la Passió, Mort i Ressurrecció de Jesús.

-Dijous Sant:

A les 21, missa de la Cena del Senyor. A continuació, processó.

A les 23'30, Hora Santa.

-Divendres Sant:

A les 21, celebració litúrgica de la mort del Senyor.

-Dissabte Sant:

A les 22, Vetlla Pasqual.

-Diumenge de Pasqua:

A les 11, processó i missa de festa.

-Dimarts, dia de La Pau:

A les 11, missa presidida per Jaume Puigserver.

PLUVIOMETRE

A la secció "Els nostres molins" en Miquel Fiolet ens parla avui del molí d'aigua de Son Campà. I ens explica que un dels motius pels quals va deixar de funcionar va ser la minva de pluges. És evident que enguany ho hagués tengut molt difícil per moldre perquè la sequera és feresta. Basta dir que l'aigua caiguda durant aquest passat mes de març no ha passat de 7'2 litres, pràcticament no-res perquè han estat una sèrie de brusquetes que sols no han banyat la terra.

CLUB D'ESPLAI BUROT

Enguany el club d'esplai Burot ha programat diverses activitats educatives centrades en la protecció del medi ambient i l'estimació de la natura.

Una d'aquestes activitats va ser la visita al talaiot de Son Coll i la neteja del camí, que realitzarem el dissabte dia 6 de març.

També netejarem els terrenys de La Pau amb motiu de la diada que celebrarem la segona festa de Pasqua, el dimarts dia 13.

Estam convençuts que els nins i nines d'Algaida valoren amb entusiasme i coratge la protecció del nostre entorn més proper, i els monitors volem continuar amb aquesta tasca de conscienciació. Pensam que si de petits aprenen a estimar la natura, de grans seguiran amb aquesta idea.

CLUB D'ESPLAI BUROT

L'AJUNTAMENT INFORMA

FESTA DE LA PAU 1993

PROGRAMA

-Dimarts dia 13 d'abril.

-A les 9'00h : amollada de coets i repicada de campanes per anunciar el començament de la festa.

-A les 9'30h : concentració de carrosses a sa Plaça.

-A les 10'30h : partida a peu cap a Castellitx.

-A les 11'30h : missa a l'Oratori de la Pau.

-A les 12'30h : lliurament dels premis del Certamen Literari: actuarà com a mantenidor Gabriel Janer Manila.

-A les 13'00h : vi per a tothom.

-A les 15'30h : FESTA DAMUNT S'ERA.

Els quintos del 73 vos convidam a participar a la festa damunt s'Era. Premis i regals per a tothom. Esperam la vostra participació !!!.

Actuació del grup de ball de bot "Els Revetlers del Puig d'Inca".

En acabar lliurament dels premis que atorga l'Ajuntament als participants del Concurs de Carrosses.

CONCURS DE CARROSSES.

L'Ajuntament, a fi d'estimular la participació de la gent i donar incentius a la imaginació, convoca aquest concurs amb els premis següents:

<u>Primer premi:</u>	35.000 pessetes.
<u>Segon premi:</u>	25.000 pessetes.
<u>Tercer premi:</u>	15.000 pessetes.

El jurat es reserva el dret de declarar deserts els premis si les carrosses no arriben a un mínim de qualitat.

El jurat de les carrosses estarà compost per representants de les entitats del poble.

Els alumnes de les Escoles han realitzat TREBALLS PLÀSTICS sobre Castellits de la Pau, els quals seran exposats a la sala de Plens de l'Ajuntament, a partir del dia 8 d'abril (Dijous Sant).

L'AJUNTAMENT INFORMA

CERTAMEN LITERARI

Al Certamen Literari de Castellitx s'han presentat seixanta treballs: trenta-tres corresponents a poesia, deu a prosa i vuit a glossat.

No obstant això, encara podrien arribar més treballs per correu certificat.

El Mantenedor del Certamen, Gabriel Janer Manila, ja fou primer Mantenedor l'any 1968.

CADASTRE.

L'Ajuntament, per unanimitat, s'ha manifestat en contra de l'aprovació de la Delimitació Catastral del poble d'Algaida confeccionada pel Centre de Gestió Catastral i Cooperació Tributaria (Gerència Territorial de Balears).

Recentment s'ha aprovat la Ponència de valors que, a hores d'ara, pareix que encara no ha estat exposada al públic, si bé ja s'ha tramès al *Bulletí Oficial de la Comunitat Autònoma*. L'Ajuntament espera rebre l'esmentada ponència per analitzar-la.

CONCESSIÓ ADMINISTRATIVA.

L'Ajuntament va sol·licitar de la Direcció General de Telecomunicació la concessió administrativa per gestionar un Servei Públic de Radiodifusió, d'acord amb el que estableix la Llei 31/1987 i el Decret 1273/1992, de 23 d'octubre.

SUBVENCIONS.

L'Ajuntament, en el darrer Ple, acordà la sol·licitud d'ajudes a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports per publicar el llibre de Rafel "Xeremec", Memòries, el pròleg del qual serà a càrrec de Llorenç Capellà.

S'ha demanat també a la mateixa Conselleria una subvenció per poder dur a terme un curs de Català per als funcionaris de l'Ajuntament.

D'altra banda, s'ha sol·licitat a la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social una subvenció per a l'equipament i el manteniment del parc infantil de l'Escoleta.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

ACTIVITATS

EXCURSIÓ: Dia 25 d'abril anirem a LA COVA DE LES BRUIXES. Passarem per Mortitx, el Rafal d'Ariant; veurem el Bec d'Oca del torrent de Mortitx i, finalment, arribarem a la meravellosa COVA DE SES BRUIXES que es troba situada arran de mar.

Apunteu-vos, com sempre, abans de divendres dia 23 a na Jerònia Cañellas (tf. 66 52 49).

La sortida serà a les 8'45 h. de Sa Plaça. Animeu-vos! ara que ha vingut el bon temps; és aquesta una bona ocasió per gaudir-ne.

-La Delegació d'Algaida de l'Obra Cultural Balear ha cedit el seu local perquè hi organitzin la TOMBOLA PRO-INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA DEL TEMPLE PARROQUIAL DE LA VILA D'ALGAIDA. Suposam que estarà oberta durant tot el mes d'abril; és per aquest motiu que les activitats que teníem previstes per a aquest mes queden ajornades fins el mes de maig.

-I ja que parlem de cedir el nostre local, volem manifestar que estam oberts a tothom, oberts a donar acollida a tota casta d'activitats. De fet, actualment, i des de ja fa un grapat de mesos, utilitza la nostra seu social per als seus entrenaments i competicions el GRUP D'ESCACS D'ALGAIDA.

L'excursió del mes de març (ELS TOSSALS) va tenir com a novetat la incorporació al planter de guies-exploradors de dos nous elements, N'Arnau Amer, de Selva, i en Miquel Canals, de Mancor; segons l'opinió de la resta del grup d'excursionistes, passaren la prova amb matrícula d'honor, sobretot per l'estoïcisme i paciència que demostraren a l'hora de suportar les ironies dels seus companys de camí, que s'esbravaven de valent, els quals, per cert, en presència d'en Manuel, el nostre guia oficial, no s'atreveixen a piular ni una tercera part del que ho feren aquell dia.

HOMENATGE

Dia 19 de març de 1993, a l'edat de 89 anys, va morir **Mossèn Bartomeu Oliver**, que va exercir de mestre a Algaida des de l'any 31 fins al 43. Un període molt difícil, com sabem tots, però que no fou obstacle perquè el capellà senceller deixàs la seva empremta de persona culta, assenyada i defensora de la justícia i de les llibertats, tant individuals com col·lectives. A l'entrevista que li feren **En Miquel Fiolet** i **En Miquel Molleta**, publicada la número 91 de la nostra revista, hi trobareu detalls de les seves vivències i de la seva manera de pensar.

A continuació reproduïm l'article que **Antoni Mir**, president de l'**Obra Cultural Balear**, va publicar a la premsa de Ciutat amb motiu de la mort d'un dels fundadors de l'entitat.

Fidelitat ètica i lingüística

Un home íntegre, fidel a la llengua catalana, coherent amb els principis ètics i morals, valent amb les actituds, ens ha deixat aquests dies bells de primavera. Mn. Bartomeu Oliver va ser un dels primers socis fundadors de l'Obra Cultural Balear, un d'aquells mallorquins conscients de la seva identitat que ens va marcar un camí possible ara fa trenta anys. Milers de persones l'han seguit, uns més per les voreres, altres més per enmig, però sempre per la via de la defensa de la llengua, la cultura, la personalitat i els drets nacionals del nostre poble.

L'any 1987, coincidint amb el primer quart de segle de l'entitat, es varen crear els Premis 31 de Desembre, un dels quals duria el seu nom. Un nom ben adequat, perquè era el d'un home d'una integritat moral i ètica posada a prova als moments més durs. Un home fidel als seus principis ètics als moments més difícils i fidel, sempre, a la seva identificació amb la llengua i la cultura catalanes. Fidel a la millor tradició de l'església mallorquina que tant ha treballat per la llengua i pel país (Antoni M. Alcover, Salvador Galmés, Costa i Llobera...).

Així, el Premi Bartomeu Oliver està "destinat a promoure una activitat cívica de dinamització cultural, de recuperació lingüística, de revalorització de la cultura popular... desenvolupada dins un determinat àmbit territorial o social". En aquests sis anys de premi vet ací qui n'ha merescut l'honor segons el jurat: Miquel Riera i Nadal, pel programa de ràdio *Mallorca al Vent*; Josep A. Grimalt, pel programa de TV *Lletra Menuda*; la Federació d'AA VV de Palma; Damià Pons i Pons; la Federació de Corals de les Illes Balears; amb mencions a Mn. Bartomeu Mulet i Ramis, de Sineu, el Grup Cucorba i la Coral Universitària. Quin esplet de bona gent i d'entitats que, com acaba el poema de Josep M. Llompart, "són, també, la nostra terra".

Mn. Bartomeu Oliver ha estat soci benefactor de l'Obra Cultural Balear. De la confiança dipositada no en podem treure més conclusió que un major sentit de la responsabilitat. D'un home com ell no en podem treure més que estimul i el desig d'actuar de manera que se'n sentís plenament satisfet. I això ens posa el llistó ben alt.

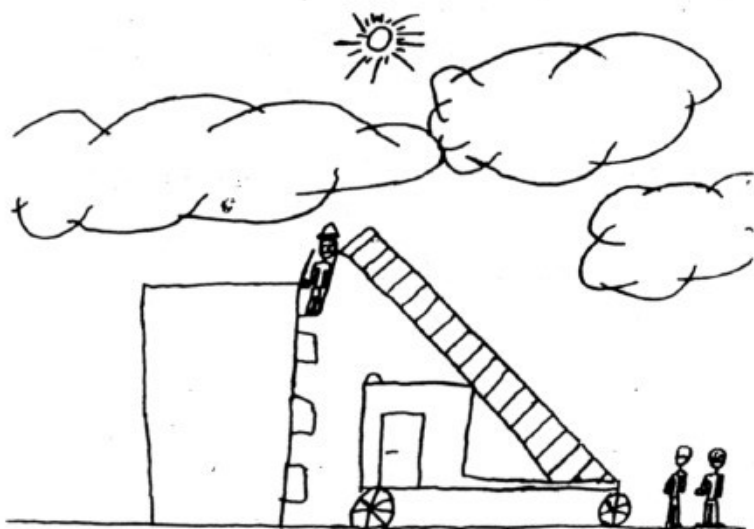
ANTONI MIR, President de l'OCB

**100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS**

SES Escoles

EXCURSIÓ A LLUC

CONTADA PELS ALUMNES DE 1er CURS

Primèr varem
anar a veure
es bombers.
Pujarem a
s'escala des
seu camió.

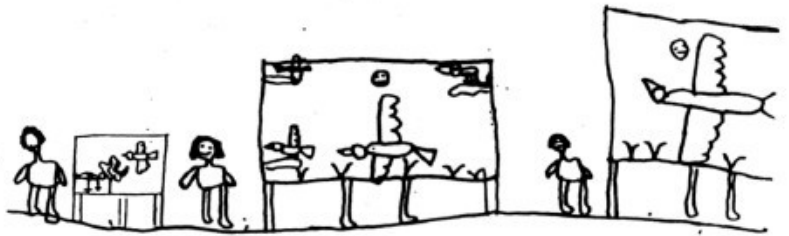
Lavors
pujarem a
lluc. Hi havia
moltes voltes.

Varem anar a
veure ets arbres
i varem aprendre
es seu nom

Després anàrem al
museu. Hi havia dos
votors.

Després vàrem
anar a dinar a les
roques.

i jugàrem.

llavors anàrem a
veure el rellotge
de sol i tornàrem

Salutación e Invitación

La Obrería de Ntra. Sra. de la Paz de Castellitx, Algaida Al ofrecer a los algaidenses fervorosos y entusiastas, y al pueblo en general, este modesto Programa de las Fiestas que preparará en obsequio a su celestial Señora Reina de la Paz, se complace en saludarles a todos cordialísimamente al par, que con el mayor cariño les invita a cuantos actos se reseñen en el presente programa; rogando en particular a las dignísimas Autoridades civiles y militares; realcen con su presencia los actos religiosos del día 11 Festividad que se dedica a Ntra. Sra. de la Paz.

LA DIRECTIVA,

CULTOS RELIGIOSOS Y FESTIVOS

EN HONOR DE

NTRA. SRA. DE LA PAZ

ALGUAJOL 11 DE ABRIL DE 1910

- Día 11 -

A las 9 horas.

Volteo general de campanas y suelta de cohetes anunciando para la salida de la procesión hacia el Santuario.

A las 9:30 h.

Salida de la procesión de la Iglesia parroquial acompañada de las dignísimas Autoridades. Por el camino se entonarán hermosísimas plegarias a la Virgen.

A las 10:30 h.

Hora de llegada de la procesión al Santuario; a la llegada habrá volteo de campanas y traca de cohetes.

A las 11 horas

Oficio solemne en honor de la egregia Reina, en la que actuará de celebrante el celoso Cura-Ecónomo, *D. Gabriel Adrover Barceló*, y predicará el Sr. Cura, *D. Guillermo Pont*. Se interpretará la misa Pío X.

Después del Oficio, a comerse las empanadas bajo las encinas.

Tarde a las 2:30 h.

Llamada de campana y disparo de cohetes anunciando a que se preparen, todos los deportistas y bailarines que quieran tomar parte en los muchos y variados juegos que a continuación se citan.

A las 3 horas

Entraremos a la capilla a saludar a nuestra dulce Madre y ofrecerle como obsequio la parte recreativa.

A las 3:15 h.

Empezarán las carreras, que se disputarán muchos y valiosos premios uno de ellos «un Pollo», habrá las diversas carreras y juegos.—Corrida con obstáculos.—¡Ay del saco!—Corrida de ranas.—Carreras acuáticas.—Corrida de patos.—Corrida de cangrejos.—Corrida a pié juntillas.—Ensayo para camarero.—¡A que no sabes lo que hay!—1.er cántaro.—Tiren fuerte ya te hallaré.—Lluvia de plata.—Lucha a ciegas.—Comida italiana.—Combate de topos. 2.º Cántaro.—Busca buscando.—Guerra reñida de cuerda.—Pesca a la luna.

¿Cuántos habrá que presentarán su gallo de riña? El que tenga que lo presente, de lo contrario puede perderse un buen premio o tal vez una sorpresa.

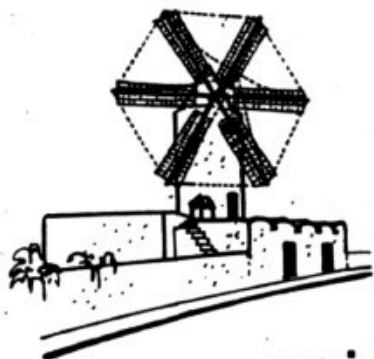
Terminados los deportes ya citados, se empezarán unos concursos de Bailes Típicos, con la renombradísima Orquesta titulada Pocholo y Tomeu. Las parejas que el jurado encuentre que sean los Ases, se les entregará un buen premio.

A las 7 horas

Acto de agradecimiento y despedida a nuestra amabilísima Madre y seguidamente saldrá la procesión de regreso para el pueblo.

NOTA.—Si por causas ajenas, se tuviera que suspender dicha Fiesta el día 11, se aplazará hasta el Domingo siguiente día 16.

Els Molins Fariners d'ALGAIDA

avui: molí de SON CAMPÀ

Després de veure la variada mostra de molins fariners que decoren la geografia del nostre terme municipal, avui passarem a estudiar l'únic exemplar de molí fariner d'aigua que ens queda a la comarca de Pina.

Per trobar la situació exacta d'aquest molí, basta observar el plànol adjunt de les pàgines centrals; o resseguir el curs del torrent de Pina, tal com diu la cançó popular que vos oferim al final, direcció nord fins als límits del terme d'Algaida, quasi fregant el de Sencelles. Allà queden les restes d'un temps passat, no massa remot, que és el molí de Son Campà.

Aquest d'avui és un treball compartit amb en Biel Bibiloni Trobat, de Marina, que a continuació vos ofereix unes interessants aportacions històriques referents al molí. Corresponen als anys 1269, 1441 i 1458.

L'aportació documental és bàsica per a fonamentar qualsevol afirmació que es faci en el camp de la història. La identificació d'un jaciment en un text documental aclareix de manera absoluta dubtes que altrament no passarien de ser simples hipòtesis. D'aquesta manera els arxius tant públics com particulars esdevenen testimonis de la història, els quals donaran fe i autenticaran les afirmacions que els historiadors poguem fer.

No sempre, però, podem comptar amb els documents que ajudin a dissipar la boira que cau sobre la història. Massa sovint només tenim referències indirectes que l'historiador ha de tòrcer per tal d'extreure'n el suc.

Quan l'atzar és generós amb nosaltres, l'hem d'aprofitar, i això podríem dir que és el que ens ha passat amb el cas del molí de Son Campà de Pina, al qual ja li dedicàrem un petit article a aquesta mateixa revista (nº 142, Oct. 1992) i que ara, amb motiu d'una nova troballa, i de la publicació del nostre company Miquel Fiolet, tornam a tractar.

La primera cita documental la trobam al "Còdex Català del Llibre del Repartiment del Regne de Mallorca", on, en l'edició que en féu Ricard Soto (1), apareix al fol 40v "En lo terme de Montuiri, molin de Pina és del Rey..."

Si hem de ser realistes, amb aquest document en mà, només ens podem atrevir a dir que, el 1269 (any en què es féu aquesta còpia) a Pina hi havia un molí d'aigua. Podem aventurar-nos un poc més i dir que aquest molí fou segurament bastit en l'època de dominació àrab (2), per tant, entre 901-902 (data de l'establiment organitzat dels àrabs a Mallorca) i 1229 (data de la conquesta catalana).

Si aquest molí era o no el que ara anomenam "molí de Son Campà" és una incògnita que, de moment, no podem resoldre. De tota manera la documentació posterior, ja molt més explícita, i la intuïció d'historiador que, per què no, hem de fer servir, ens fa pensar que el molí que apareix al repartiment era ja el molí de Son Campà.

Quant als documents, no tornam a saber res del molí fins el 1441. Del segle XIV no en tenim ni una notícia que hi faci referència, però també és lògic pensar que probablement el molí o molins va o van funcionar i que la crisi del segle XIV primer i l'esgotament econòmic del segle XV foren les causes de l'abandó que copsam en la documentació, sobretot a partir de 1458. No hem d'oblidar que tant les construccions com els mecanismes eren fràgils i les reparacions exigien mà d'obra especialitzada, no sempre a l'abast, i inversions en metàl·lic considerables(3).

El 1441, concretament el 25 de gener, segons un document localitzable a l'ARM amb signatura ECR f. 83-83v, apareixen a la VALL DE PINA, dos casals de molí, un d'ells esbucat. Consta que aquests molins són venuts per Pereta, esposa d'Anthoni Canar, mesurador d'oli, Ciutadà de Mallorca, a Pere Çamanera, també Ciutadà de Mallorca.

Ja dèiem en una altra ocasió que ens embulla la presència de dos molins el 1441 i només un al repartiment. La única solució que hi veim és que, o bé el repartiment va negligir un molí, o bé durant el segle XIII o XIV se'n construí un altre. Darrerament hi ha autors que prendrien partit per la primera de les hipòtesis, perquè el repartiment no anomenaria un molí esbucat, o bé, perquè el repartiment, en la major part

dels districtes, només anomena la meitat dels molins existents, és a dir els adjudicats al rei (4). El cas és que des de 1441 fins a l'actualitat, esbucats o sense esbucar, parlarem de dos molins a la Vall de Pina.

Desset anys després del primer document, la sort ens torna a visitar. Un nou document, localitzable a l'ARM i amb signatura ECR-106 r.257-257v, datat dia 2 de gener de 1458, ens explica que Johan Montpeller, posseïdor d'una meitat per indivís dels molins, els concedeix en emfiteusi perpètua a Jaume Salom de Montuïri. Aquesta vegada no s'especifica l'estat material dels molins, que, en l'anterior article nosaltres suposàvem reedificats.

No sempre les hipòtesis resulten bones. Així en el nou document que avui aportam, localitzable a l'ARM i amb signatura RP 3882. f.73v, s'escriptura un nou establiment de "dos casalls de molí dirruhits scituats en la parròquia de castellig en lo terme o Vall de Pina...", les fites del qual coincideixen amb les fites que es donaven als documents citats anteriorment (ECR-105 f.83-83v i ECR-106 f. 257-257v) "affronten ade una part ab un raffall de na Busqueta e d'altra part ab la resclosa e d'altra part ab la alquaria den Anthoni Febrer..." (5). De tot això deduím que els tres documents, el de 1441, 1458 i 1485, es refereixen als mateixos molins.

La informació que aporta el darrer document és la més completa. Es fa notar que l'últim posseïdor ha estat "Jaume Çalom de la dita parròquia de Muntuyri", la qual cosa comprovam en el document de 1458, segons el qual Jaume Salom, de Montuïri, rebia els molins en emfiteusi perpètua. Podem saber també que aquest any de 1485 els molins foren reedificats, ja que així ho ordena la Procuració Reial al nou posseïdor. De fet, aquesta ordre degué complir-se perquè segons hem pogut comprovar, l'actual propietari del molí de Son Campà, conserva encara documents que possiblement estan relacionats amb el funcionament del molí, el més antic dels quals data del 1497. Del funcionament del molí en el període de temps que va de la conquesta catalana fins a 1441 poca cosa en sabem. Ara bé, si almenys un dels molins hi era, és senyal que funcionava. És ben possible que aquest molí hagi funcionat des del temps de la dominació islàmica fins fa pocs anys, amb un parèntesi que situaríem entre els anys 1458 o un poc abans i 1485 o un poc després, en total uns trenta-nou anys d'inactivitat contra gairebé vuit-cents d'activitat.

L'últim i més important descobriment que ens proporciona el nou document seria la resolució del seu topònim, "molí de son Campà". Si l'art paleogràfic no ens falla el nou establidor dels molins, el 1485, és, com es pot comprovar a la transcripció, Pau Campà. Més explicacions serien sobrereres.

Seguidament us proporcionam la transcripció íntegra del darrer document.

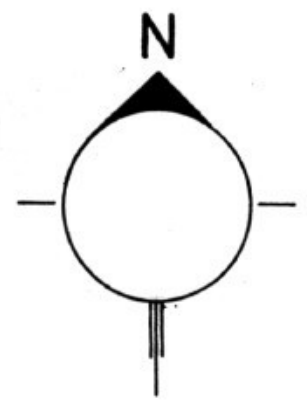
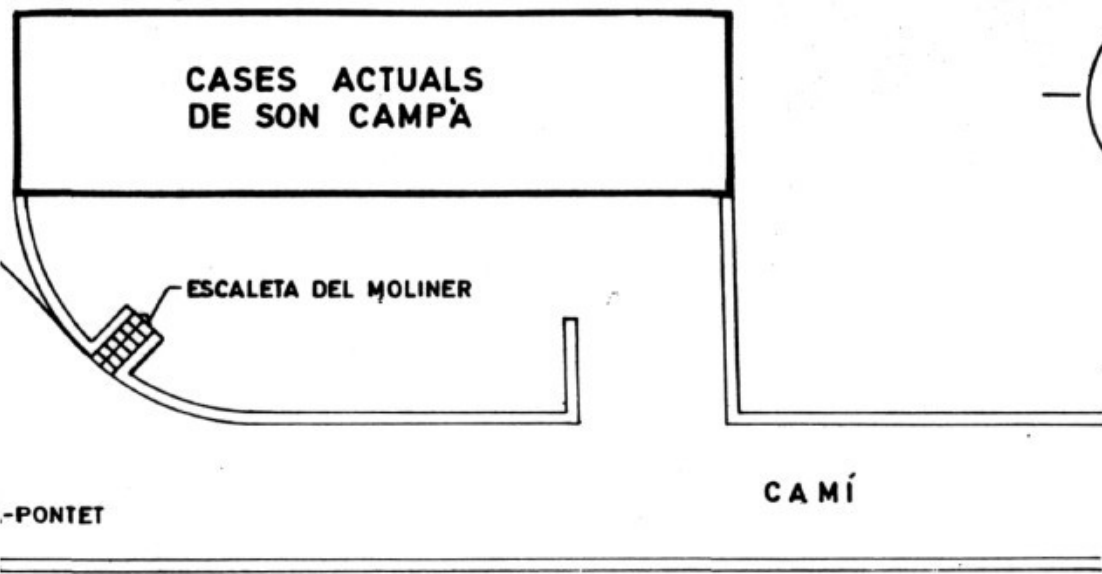
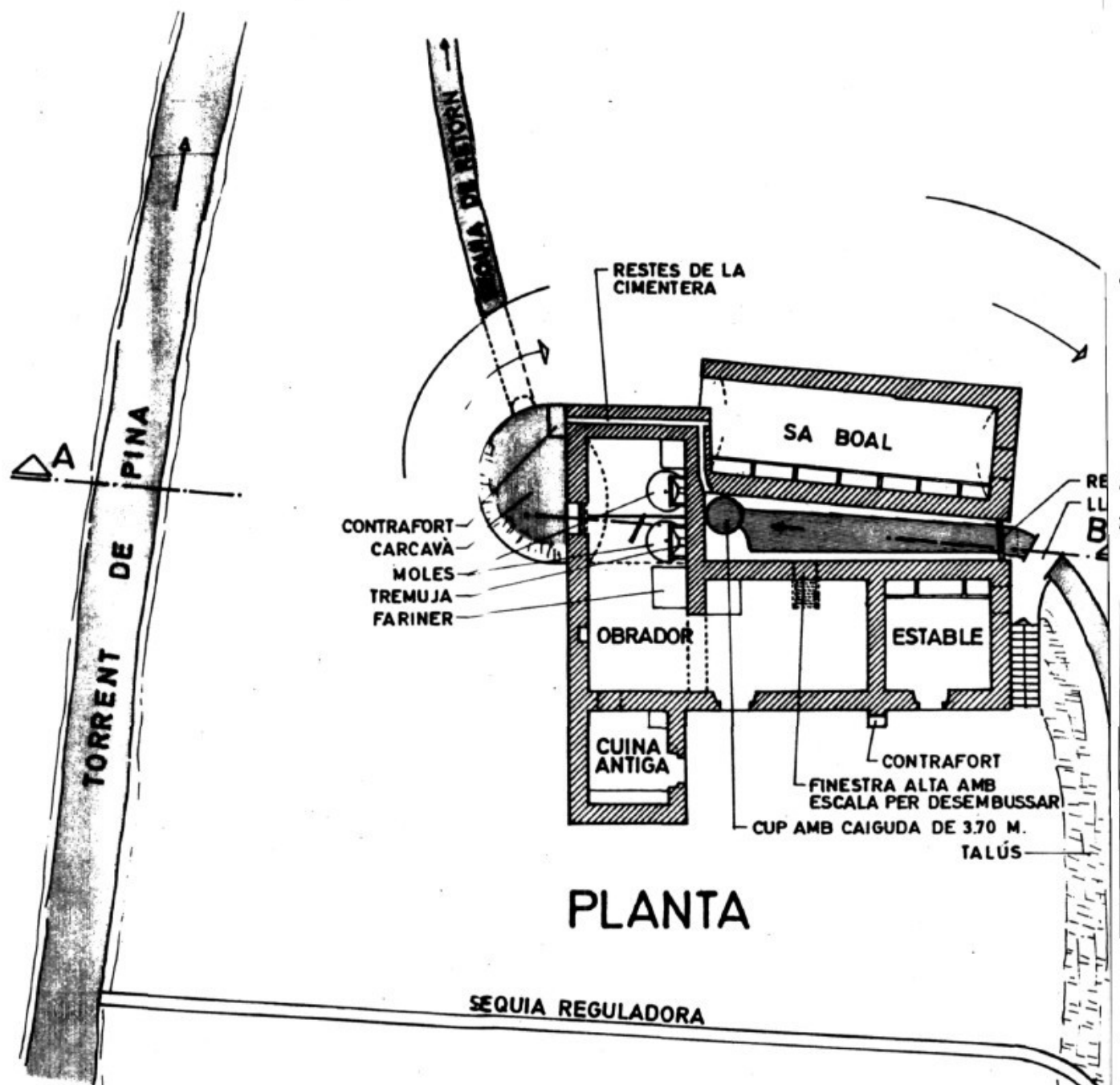

1458. Novembre 16. Ciutat de Mallorca.

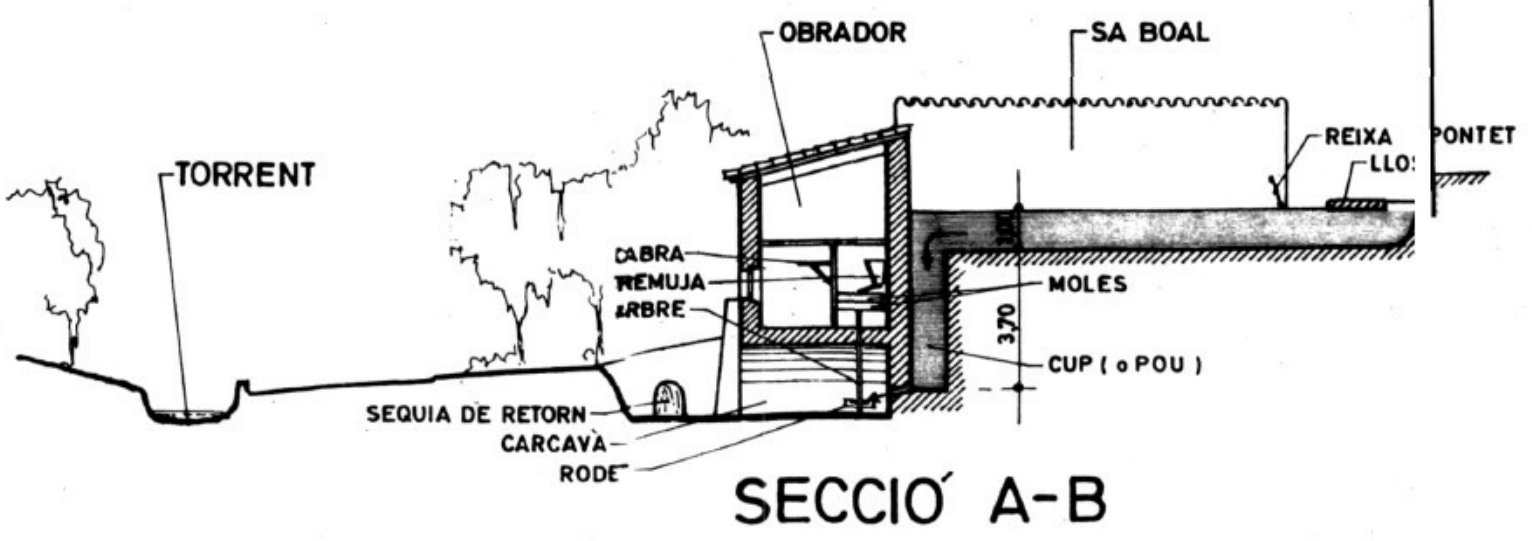
Item a XVI de novembre any dit reebé o per ell lo dit son lochtinent den Pau Campà, fuster, de la parròquia de Muntuhiri, per entrada de hun novell stabliment que li féu de dos casalls de molí dirruhits, scituats en la parròquia de Castellig, en lo terme o Vall de Pina, tenguts sots alou del Senyor Rey, a mercè de lluisme e a cens de vuit sous cascan any, pagadors en la festa de Sant Miquel. E affronten de una part ab un raffal de na Busqueta, e daltra part ab la resclosa e daltra part ab la Alquaria den Anthoni Febrer, los quals casalls de molí, lo dia present en Jaume Çalom, de la dita parròquia de Muntuyri, último possehidor de aquells, ha retut a la cort, e axí per beniffici e utilitat del patrimoni del dit Senyor e per ço que los dits molins sien redifiquats e stiguén condrets e lo censal del Senyor Rey sia cascan any pagat e, fet lo dit novell stabliment dels dits dos casalls de molí al dit Pau Campa, avens dels vuit sous portats en loffici de la procuració Reyale e entrada de trenta-nou lliures, les quals li he fetes pagar en loch del cens degut a la regia Cort dels dits vuit sous censalls de XXXVIII anys. Així com app en libre pp i de reebudes del dit anys en M. LXXIII. Triginta nonem lliures. (5).

XXXVIII lliures.

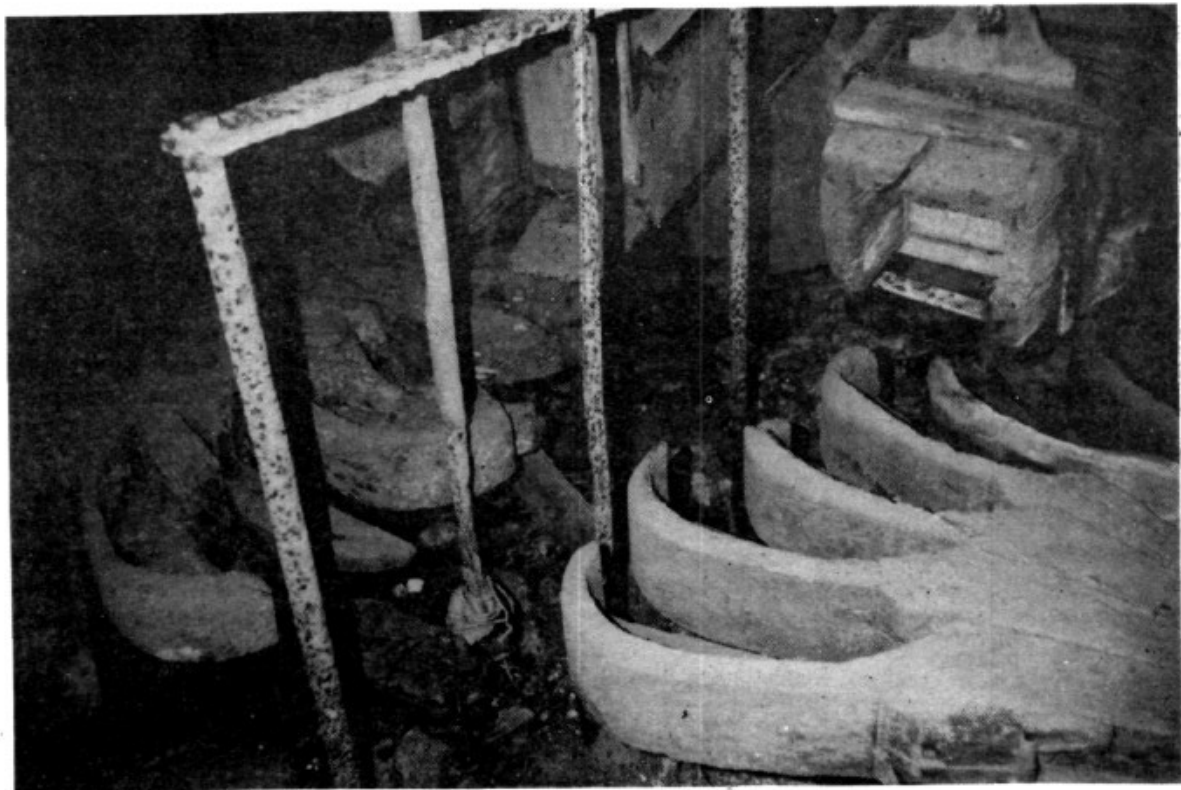
MOLÍ DE SON CAMPÀ
PINA (T.M. d'Algaida)
ESCALA 1 : 200

NOTES

- (1). "Còdex Català del Llibre del Repartiment de Mallorca" a cura de Ricard Soto i Company. Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear. Ciutat de Mallorca.
- (2). Una construcció d'aquestes característiques citada al repartiment, ha de ser forçosament de factura anterior a l'arribada dels catalans.
- (3). En el cas de Mallorca no disposam de documentació referent a les despeses de manteniment dels molins al s. XIV i XV, però podem extrapolar amb el cas dels molins hidràulics de Múrcia del segle XIV. Maria Martínez Martínez, de la Universitat de Múrcia a "Construcción y tipos de Molinos Hidráulicos (s.XIV-XV)" a Mayurqa 22, vol.I, Ciutat 1989, pàg 404, ens ofereix una relació de despeses del que podia costar construir un molí.
- (4). Barceló, Miquel. "Els Molins de Mayurqa". A "Les Illes Orientals d'Al-Andalus". V Jornades d'Estudis Històrics Locals. IEB. Ciutat 1987.
- (5). Es poden comprovar les fites dels altres documents en les regestes que apareixen en l'article publicat a "ES Saig" nº 142, d'octubre de 1992, pàg. 8-11.
- (6). Cal agrair la col.laboració de la Dra. Maria Barceló en la localització d'aquest darrer document.

GABRIEL BIBILONI I TROBAT

De data molt posterior, i a uns papers antics que guarda la família propietària d'aquest molí, hem pogut llegir: "Jo l'abaix firmant confés haver rebut 8 sous i 8 diners per sa Confraria d'Antoni Josep Amengual d'es molí de Son Campà. A 22 de març de 1780. Signat: Joan Cladera". Per tant, ja sabem de qui era propietat aleshores aquest molí. De l'any 1814 també hi ha una curiosa escriptura, on el notari Jaume Amengual comença l'enunciat en castellà -normal després de 99 anys d'haver-se publicat el Decret de Nova Planta- i acaba tota la descripció en català. Aquesta escriptura notarial fa referència als propietaris de llavors del molí, que procedien de Sencelles.

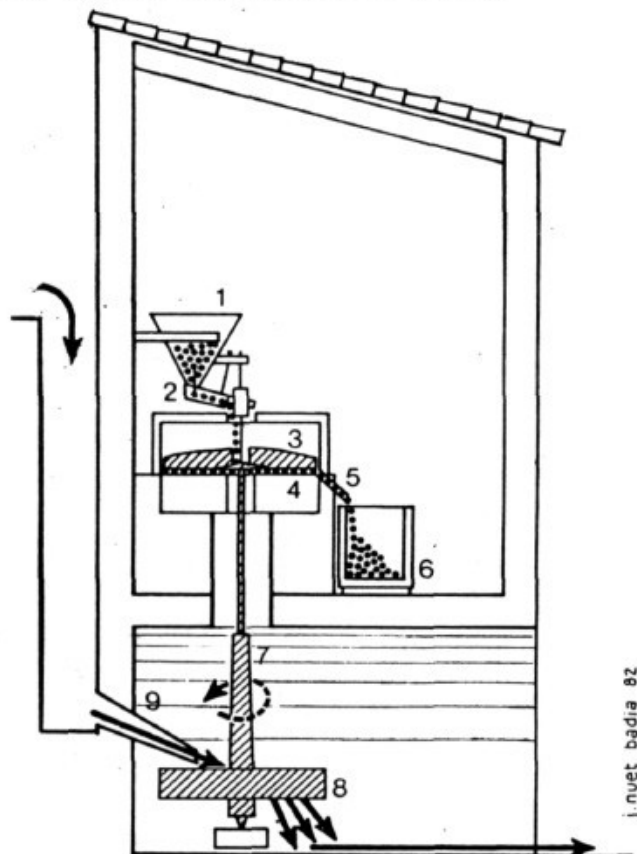
A principis del present segle el molí de Son Campà era propietat de Maria Jaume Ferragut, que a la seva mort el deixà al seu fill Miquel Gili Jaume, nat l'any 1902 i padrí de fonts del propietari actual, Toni Ferrer Gili. L'amo'n Miquel morí sense fills ara fa 14 anys i, segons ens contà l'amo'n Toni, era un enamorat del molí, perquè moltes de les seves converses giraven entorn de l'ofici de moliner o les anècdotes viscudes devers Son Campà.

El funcionament d'aquest molí depenia exclusivament del fet que el torrent de Pina duqués aigua. La seva decadència anà lligada a la minva de precipitacions pluviomètriques d'aquest darrer mig segle. Segons fonts orals, el molí de Son Campà tenia un dret d'aigües que abarcava fins el molí d'es Quisçons, avui desaparegut, que devia estar situat dins el terme de Montuïri.

El recorregut de la sèquia, o canal de recollida d'aigües, comença a la resclosa del torrent, situada 1100 metres més amunt que les cases de Son Campà (vugeu-ho indicat al plànol de situació). Aquesta resclosa és un simple mur de contenció esbiaixat, que antigament era de fusta, per desviar l'aigua del torrent cap a la sèquia. La resclosa va resultar parcialment destruïda per la torrentada de l'any 1991. Després d'un centenar de metres, la canal s'adapta, en suau rost, al recorregut del camí, que pràcticament no deixarà fins arribar a Son Corró, cases que sortejarà acostant-se altre pic al llit del torrent. Arriba finalment vora les dependències del molí, on descriu

una corba, passant per la portella reguladora de la correntia o tou d'aigua. Si en venia massa, els sobrants ja s'abocaven per aquí directament al torrent.

El desnivell màxim aconseguït amb tot el recorregut de la sèquia és de 4'70 metres. L'aigua, amb aquesta pressió, sortia per dos canalets del fons del pou, que feien girar els rodets situats davall la bòveda de canó del carcavà. Els dos arbres transmetien el moviment giratori a les moles volanderes de la planta superior. Aquestes moles tenen un diàmetre d'un metre vint. Una és de granit, que molturava l'ordi; l'altra, de pedra i servia per molturar el blat. Vos oferim un esquema del funcionament genèric dels molins fariners d'aigua, extret del llibre de Jordi Bolós i Josep Nuet, publicat a Barcelona l'any 1983. A l'esquema només hi falta la cobra, que servia per alçar les moles, i el porgador que, col·locat damunt el fariner, sedassava la farina amb els seus moviments de vaivé.

Esquema del funcionament d'un molí fariner. El recorregut del gra i de la farina, representat per punts, comença a la tremuja (1), d'on passa al canalot (2) que aconduïx el gra fins a l'ull de la mola, on cau entremig de la mola volandera (3) i de la mola sotana (4). Un cop el gra és mòlt surt pel farinal (5) i cau a la farinera (6). El recorregut de l'aigua és representat per sagetes negres. L'aigua de la bassa o del pou surt a pressió per la canal (9) i cau damunt del rodet (8), fent que volti, després s'escola pel sòl del carcavà fins a l'exterior. Les peces ratllades: el rodet (8); l'arbre (7) i la mola volandera (3) són les úniques que volten, alhora, en el molí fariner.

Als llibres de registre del molí, que ens va mostrar l'amo'n Toni de Son Campà, hi figuren anotacions fins l'any 1960; però s'hi féu farina esporàdicament en anys posteriors. El darrer client fou concretament l'amo'n Miquel d'es Serral, que l'any 68 o 69 hi dugué a molturar 1200 quilos de blat. Fa només cinc anys l'amo'n Toni encara hi va fer 200 sacs de farina d'ordi.

De quan el temps venia més ploiver -d'això fa uns trenta anys- l'amo'n Toni se'n recorda que feien farina de blat novell. Perquè es pogués dur a terme, havia de succeir que el torrent dugués aigua fins a les acaballes del mes de juny o més envant. Per aquell temps el molí tenia una capacitat de producció de 500 quilos de farina per hora.

Durant la guerra civil i els anys de penúria que la seguiren, tenien el molí precintat, per evitar que fessin farina d'estraperlo. No en feien massa cas de les prohibicions, perquè la solució de la fam de moltes famílies depenia d'aquest molí i se les enginyaven per deslligar el precinte. D'aquells anys hi ha l'anècdota de l'inspector del "servicio del trigo" (n'omitirem el nom per delicadesa) que en assabentar-se que feien farina d'estraperlo, s'embutxacà 15.000 pessetes per no denunciar els fets. Com podreu suposar, les visites d'aquest "inspector" sovintejaren a les dependències del molí.

Les actuals cases de Son Campà, situades sullà mateix, varen esser construïdes devers l'any 1898. Les cases més antigues estan uns cinc-cents metres més avall, ja dins el terme de Sencelles. A l'altra part del dipòsit de recollida d'aigües i del pou, hi ha l'antiga boal, que fins a finals del segle passat tenia la coberta de volta de canó i actualment és de teulada. Comunicat amb l'obrador, hi havia una antiga cuina, reconvertida en estable, quan construïren les noves cases de Son Campà; però avui aquest portal està paredat. A la part de llevant, sostingut per un contrafort, hi ha un primitiu estable, de sostre molt baix i rústic, que té al seu damunt un sostre de palla, amb accés des del caminal que travessa la sèquia.

L'extensió actual de les terres de Son Campà, que envolten el molí, és de tres quarterades, poblades, les més apropades al torrent, d'una exuberant vegetació d'oms, pins, platers, arbres fruiters i qualque ullastre. Els oms, que tan abundaven en aquell indret, s'han anat morint a causa d'una epidèmia i només queden les seves despulles.

Com anècdota, citarem que no sempre s'hi havia fet farina en aquest molí. A les acaballes del segle passat, va ser llogat a un tal "Capbaix" de Porres, que va aprofitar la força motriu de l'aigua per esmicolar les pedres duites a carretades des del seu poble nadiu i fer-ne ciment. A la llarga, el projecte fracassà per les dificultats del transport i perquè seguiren uns anys de sequera que impediren el funcionament de la cimentera. En recordança d'aquesta cimentera, només queda una canaleta adossada a l'obrador que, sortint del pou, va a parar al carcavà per damunt un contrafort. Després, coincidint amb el naixement del present segle, instal·laren l'actual maquinària de fer farina, avui ja en bastant mal estat de conservació.

De fet, l'actual propietari vol restaurar tots els mecanismes deteriorats i ja ha parlat amb l'amo'n Tomeu Conet, fuster de Pina, que farà les noves culleres, o pales dels rodets del carcavà. Han d'esser de fusta d'ametller, perquè és la que millor resisteix el contacta amb l'aigua i les posteriors etapes de sequera.

Facem vots perquè aquests intents de restauració fructifiquin i ben aviat poguem contemplar aquest molí en plena activitat, encara que només sigui en pla testimonial, com moltes altres feines relacionades amb la malmenada pagesia.

Despedirem aquest extens treball amb les estrofes del cançoner popular del Pare Ginard, dedicades a l'antiquíssim molí fariner protagonista d'aquest mes. Diuen així:

Es molí de Son Campà
és d'aigo i no de vent.
En prendre torrent-torrent
és molt fàcil d'encontrar.

JESUS HA RESSUSCITAT

En el Calvari, el Pare guardava silenci. A primera vista tot s'havia acabat pel profeta de Natzaret. Juntament amb Ell, semblaven morts el Sermó de la muntanya, la causa dels petits i totes les esperances més nobles.

Però l'herba no va créixer damunt el sepulcre de Jesús. El Pare va rompre el seu silenci i va realitzar la gran obra que esperaven els segles: la resurrecció de Jesús i la renovació de tot l'univers. Ressuscitat pel poder del Pare, Jesús viu una vida nova, plena, gloriosa, immortal.

Els primers cristians varen viure l'experiència meravellosa de descobrir en Jesús ressuscitat la salvació definitiva. Jesús mateix te crida pel teu nom i te convida a fer-te amic seu. Ell pot omplir el buit de la teva vida, Ell t'allibera de la mort. Dir: "Jo crec en Jesús ressuscitat", també vol dir: Més enllà de la mort tindrà part en plenitud en la vida i la felicitat del Senyor ressuscitat.

I ara, mentrestant, què passa? Ara, Jesús amb un poderós crit interior te crida pel teu nom i te diu: Amic, comença a ressuscitar! Aquí! Ara! Ja!

Surt del teu sepulcre! Ressuscita de la rutina, de la hipocresia, del passotisme, de l'enveja, de l'odi, del rancor, de la droga, de la desil.lusió, de la desesperança, del desconsol, de l'egoisme.

Hem de tenir una estona cada dia per parlar amb Jesús i millorar la nostra vida. Ell mos ajuda a destriar les coses bones de les dolentes i ens dóna força per seguir el camí del bé, encara que, a vegades, sigui molt difícil.

Jesús vol que siguis el seu amic, no te conformis amb pensar en Ell només quan estàs molt malament.

Que Jesús ressuscitat sigui per a tu força que t'anima a anar endavant; qualcú a qui dones gràcies per la vida i per tantes coses; un amic a qui confies els teus problemes i li demanes confiadament la seva ajuda.

Jesús és l'amic que ha de comprometre de bon de veres la teva vida; un motiu d'alegria i de festa que contagia les persones que tractes. Crist ha ressuscitat, goig i festa, germans!

GRUP MARXA

100 ANYS
DE
MIRÓ
ILLES BALEARS

NOTÍCIES D'ARXIU

Transcrivim avui dos documents del nostre Arxiu Municipal que parlen de l'apotecari, un servei al qual trobam poques referències en els documents municipals, probablement perquè era un servei que estava deslligat completament de l'Ajuntament.

El primer document, de l'any 1754, es refereix a un plet en què intervé l'apotecari i la seva botiga. Pel segon ens assabentam que l'any 1873 al poble no hi havia farmacèutic.

1754. "Lo honor Gabriel Oliver de Son Maig, Bal.le Rl. lo corrent any en Algaida, oïts d'una part Pere Botella, Apotecari, i d'altra Pere Ribes sobre que dit Botella demana a lo dit Ribes que li entreg tots los trastos de botiga d'apotecari juntament amb la medicina que se troba en ells i los demás trastos que consten esser propis de dit Botella per haver pagat este 40 lliures per mans del Rd. Jaume Reus pre. conforme debitori que dit Botella tenia fer amb dit Ribes el qual para en poder del dit Botella referint-me les protestes antecedents d'entregar-me la botiga i si pretén dit Ribes major crèdit que en deman en altre jui, i per lo que pretén dit Ribes se li donarà caució. I per part de dit Ribes és dit que bé és veritat que té rebut les 40 lliures. Però li demana més lo que li està devent de diferents coses, i los jornals que ha fet per compte seu, més li demana que li pag tots los jornals que ha fet per compte seu, més li demana que li pag la servitud de tot el temps que ell i sa muller lo han servit bo i malalt per no haver complit el tracto que tenien fet los dos segons escriptura i, pagant-lo, aleshores està prompte en entregar-li tot lo que té seu.

Tandem lo dit honor Bal.le ex officio proveeix que lo dit Ribes dins el termini de 24 hores entreg a dit Botella tot lo que té seu de trastos i medicines donant-li fiança per lo que pretén dit Ribes, i dins lo termini de 6 dies lo dit Ribes faci constar per testimonis o escriptures tot lo que pretén en lo altre quare est. De que dón fe jo Llorenç Oliver Sba. Ral."

23 de novembre de 1873. "Se tuvo presente el oficio del M. Y. S. Gobernador del distrito y Reglamento sobre el nombramiento de facultativos para la asistencia de enfermos pobres, y enterados los señores concurrentes manifestaron que en cuanto al nombramiento de farmacéutico no pueden pasar a su nombramiento por no residir ningún facultativo de esta clase en este distrito municipal, y en cuanto al nombramiento de médico cirujano se resolvió comunicar lo siguiente al Sr. Gobernador. Enterado este Ayuntamiento del oficio de V. E. su fecha veinte de los corrientes ... referente al nombramiento de médicos cirujanos municipales que presten su asistencia gratuita a los pobres, debo manifestarle que en este pueblo desde el día siete de abril de 1867 tiene contraído médico cirujano titular para la asistencia de las familias pobres residentes en este distrito municipal cuya contrata finirá en igual día del año 1875...

PERE MULET

**100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS**

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Bartomeu Vanrell
Va morir a Pina dia 3 de març als 68 anys.

Aloy. Apol.lònia Munar Ramis.
Va morir a Pina dia 8 de març als 86 anys.

Maria Oliver Perelló. Morí a Pina dia 26 de març a l'edat de 70 anys.

Gabriel Oliver Vanrell.
Morí dia 13 de març a l'edat de 81 anys.

Antònia Carbonell Sans.
Va morir dia 19 de març als 82 anys.

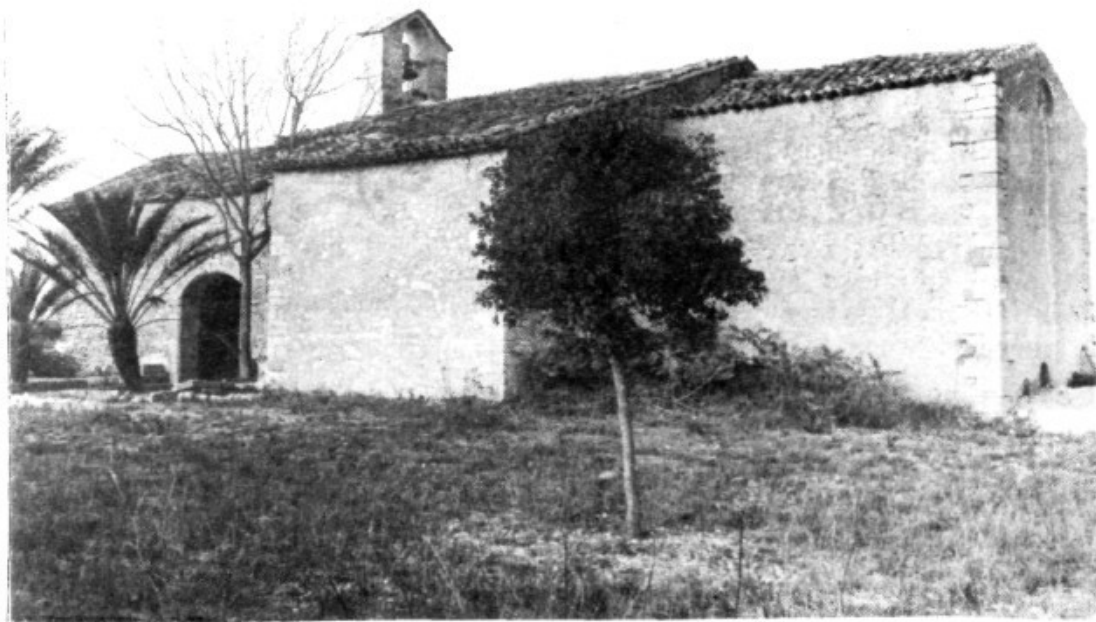
NAIXEMENTS

Francisca Miralles Garau, filla de Miquel i de Carme. Va néixer dia 25 de febrer.

Joan Gelabert Torres, fill de Maties i Maria. Vingué al món dia 8 de març.

Alejandro Juan Pizà Moragues, fill d'Alejandro i Catalina. Nasqué dia 1 de març.

Maria Antònia Sureda Picornell, filla de Gabriel i Catalina. Va néixer dia 17 de març.

VISIO GENERAL DE L'ATEISME (III)

Respecte de la classificació de l'ateisme, el primer que hem d'observar és que l'ateisme pot ésser classificat de distintes maneres. De fet, existeix un pluralisme a l'hora de presentar una tipologia de l'ateisme. Walter Kasper pensa que, en darrer terme, els sistemes ateus es redueixen a dos tipus fonamentals: l'ateisme en nom de l'autonomia de la ciència i les altres esferes profanes i l'ateisme en nom de l'autonomia del subjecte. Kasper afegeix un tercer tipus d'ateisme, el que neix d'una protesta contra el mal en el món.

Vegem les paraules de Kasper: "El pensamiento moderno dio origen a distintas formas de ateísmo. Este término incluye fenómenos muy diversos que encuentran clasificaciones muy variadas en las obras filosóficas y teológicas. Pero los sistemas ateos se pueden reducir, en último análisis, a dos tipos fundamentales que responden a la doble interpretación de la autonomía moderna: primero, autonomía de la naturaleza y de las esferas profanas (cultura, arte, ciencia, economía, etc.), cuyo conocimiento y realización exigen cada vez menos la hipótesis de Dios... Segundo, autonomía del sujeto, cuya dignidad y libertad excluye el supuesto de un Dios todopoderoso... Frente a estos dos tipos de ateísmo hay que distinguir las formas de ateísmo que nacen de una protesta contra el mal y la maldad existentes en el mundo. Estas formas de ateísmo son para muchas personas, a nivel existencial, mucho más decisivas que las negaciones teóricas e ideológicas de Dios" (Kasper, Walter. "El Dios de Jesucristo", p. 33).

Des del punt de vista de l'actitud del subjecte, Rhaner, seguit per Kasper, fa la següent classificació:

a) L'ateisme angoixat, els elements predominants d'aquest tipus són: l'experiència de la prepotència del món profà, la impressió que el diví no és realitzable, l'experiència del silenci de Déu, el pànic davant el buit i la manca de sentit. Aquests ateus, des d'una perspectiva pastoral,

són malalts amb un diagnòstic favorable en tant que sofreixen per l'absència de Déu i tenen el cor inquiet.

b) L'ateisme indiferent, que no es preocupa de les qüestions religioses, un ateisme tranquil que no es planteja o fins i tot menysprea les grans preguntes de les religions.

Pel que fa a les conseqüències de l'ateisme, hem de dir que són moltes i complexes. Aquí ens limitam a exposar-ne les següents:

1) El nihilisme és, en bona part, una conseqüència de l'ateisme. Molts d'analistes del nostre temps coincideixen que el clima cultural dominant en el moment actual és el nihilisme. El nihilisme és radical desencís. El nihilisme és el buit, la mancança de valors. Al nihilista li falta la meta, el perquè. Nihilisme és manca de sentit. El profeta del nihilisme és Nietzsche que, amb una lucidesa extraordinària, va anunciar l'adveniment del nihilisme. Nietzsche és, al mateix temps, un dels qui més han penetrat en l'essència del nihilisme. Actualment, la influència de Nietzsche és immensa, fins i tot dins molts que no el coneixen, perquè Nietzsche està al carrer, flota dins l'ambient.

L'ateisme no és l'única causa del nihilisme. Entre les causes del nihilisme assenyalam:

a.-El triomf de la raó tècnica sobre la raó metafísica. La raó tècnica persegueix els mitjans adequats per aconseguir un fi, sense meditar sobre les darreres finalitats. La raó tècnica és fragmentària, no persegueix les grans visions de conjunt. La raó metafísica medita sobre el sentit i presenta visions de conjunt, moltes de vegades conferidores de sentit.

b.-La situació de benestar és una altra causa del nihilisme. Tenir tantes de coses fa que ens cansem d'elles i d'aquí surt la necessitat d'experiències cada vegada més fortes. El resultat és l'avorriment i la manca d'aliments per viure.

c.-La forta disminució de la consciència utòpica és una altra causa del nihilisme actual. Fa uns anys, hi havia una consciència utòpica. Paraules com democràcia, revolució, transformació de la realitat, etc. feien vibrar a molts. El Che Guevara era un home admirat, un sant del santoral laic. Actualment, vivim dins el desencís. Hi ha joves que desitgen l'aparició d'un dictador, l'home que fa doblers és admirat i el Che ha estat substituït per persones de les altes finances.

d.-Per ventura, la causa principal del nihilisme és la mort de Déu. En un primer moment, l'ateisme va esser viscut com a alliberament, però ja Nietzsche va meditar sobre les conseqüències de la mort de Déu. La fe en Déu és una instància que confereix un sentit radical a la vida. Quan es perd la fe en Déu, el nihilisme és una conseqüència lògica. Ni el superhome ni el progrés han estat capaços d'omplir el buit que ha produït la mort de Déu. Quan desapareix el fonament i la meta de la realitat, no hi ha res que pugui omplir el seu buit. El nihilisme és un dels fenòmens més greus del nostre temps. La droga, la idolatria del sexe, el consum, la proliferació de les sectes, són manifestacions del nihilisme que vivim. Cal que els cristians afrontem amb coratge aquest fenomen i certament el cristianisme té forces més que suficients per entrar en confrontació amb el nihilisme. La presentació de

Jesucrits com aquell que dona sentit a la vida, la teologia de la creu, l'estudi dels místics, són elements per a una confrontació amb el nihilisme actual.

2) L'ateisme ha tingut conseqüències positives per a la reflexió filosòfica sobre Déu. La crítica de la religió ha contribuït que els pensadors fossin més rigorosos a l'hora de fonamentar l'existència de Déu. L'ateisme també ha contribuït a purificar la imatge de Déu presentada per la filosofia.

3) L'ateisme ha tingut conseqüències positives per al cristianisme, si bé també s'han donat conseqüències negatives. Entre les conseqüències positives assenyalam: la purificació de la imatge de Déu, un reconeixement de culpa, una major presa de consciència de la necessitat de comprometre's amb el oprimits, etc. Com a conseqüències negatives hi ha la descristianització d'amplis sectors, la contribució a la violació de la llibertat religiosa a molts països, etc.

Actualment, l'ateisme està experimentant una decadència; de totes maneres, és un dels fenòmens importants que configuren el nostre temps i implica un repte molt important per als creients.

ANTONI RIUTORT

PINA

EXCURSIÓ O PASSEJADA PELS VOLTANTS DE PINA

Un diumenge d'aquest passat mes de març, un grup de pineros va fer una passejadeta i van aprofitar per conèixer la toponímia i els noms de lloc que avui de cada dia es van perdent i oblidant. I és que, com sabeu, el camp ja no és un mitjà de viure més que per uns pocs, cada vegada més pocs, i per tant la gent no terpitja a diari els camins, tanques, caminois i sementers de la nostra contrada; per això ja no li és tan necessari com abans identificar les passes que donava i els redols on hi feia la vida dia rere dia, hi treballava i en treia el menjar per viure; en una paraula, era el seu món i tot voltava entorn d'ell; identificava amb noms de lloc cada racó de dins el terme, és a dir, coneixia a fons el seu entorn. Això ara ha canviat i per desgràcia els testimonis orals es van perdent i la major part de la gent jove no coneix aquests noms de lloc, que tanta importància tingueren en un temps pròxim passat i tanta riquesa de paraules i noms donaren a la nostra llengua i al poble, enriquint el vocabulari popular i ressaltant la importància d'aquests racons únics i coneguts i familiars, però que avui han caigut en l'oblit i la ignorància i no els feim cas; el cert és que es van perdent uns noms i un vocabulari que tal vegada va haver de menester molts d'anys per fer-se i consolidar-se i ésser conegut per tots els pineros.

Servesqui aquesta petita mostra de la riquesa, com veureu, de tants de noms de lloc com a homenatge a tots aquells avantpassats nostres que de qualque manera contribuïren a crear, conservar i enriquir aquest llarg i extens enfiloi de noms, dels quals avui ens sentim orgullosos i contents de poder-los exposar aquí. Hem de donar les gràcies a en Bernat Servera "Miquelet", ja que ell fou el guia de l'excursió i el que va preparar l'itinerari i la toponímia del recorregut, que passam a exposar:

Després d'haver associat la set i omplit les botelles, partiren de Sa Font de Pina, seguiren cap a Es Joc, Sa Coa des Joc, Son Matgí, Sa Mitja Lluna, es cantó de Ses Vinyetes, Ses Vinyetes, Es Clot des Lli, anomenat d'aquesta manera perquè s'hi semblava lli, Ca'n Julià de Sa Tanca on va viure aquest singular personatge a qui en un SAIG passat dedicàrem un article, Ses Tanquetes, Talaiot, restes d'un poblat talaiòtic, Ses Moletes, Caminoi del Dimoni, Sa Cova des Pa, Cova des Negret, restes d'un altre poblat talaiòtic, Sa Fonteta, que raja els anys de pluja, Coster des Ferrer, Cova de S'Enclletxa, Cova de Sa Columna, Cova des Capellà, Camp des Torrent, Sa Boal de Son Corró, ets Son Corrons, Torrent de Pina, Síquia de Son Campà, Puig de Son Cervera, Son Corró, Alzinar de Son Corró, on hi feren una truita d'espàrecs i dinaren, Molí de Son Campà, Ca'n Beatet del Ras, Son Campà, fita del terme de Sencelles, Ca'n Baldo, Ca'n Pujaló, es Molí d'Aigua, coster d'en Pou, Cova de Ca'n Querante, Es Camp Rodó, Son Jordà, Ca'n Caló, Ses Comes, Ses Rotes, Ses Rotes Velles, Ses Rotes Noves, es Cementiri, Ses Eres, Es Mitjans de ses Guàtleres i arribaren a Pina, un poc cansats i coneguent una mica més els noms del nostre entorn.

ACLARIMENT DEL SR. PERE SAMPOL

En Pere Sampol, diputat del PSM a qui el mes passat dedicàrem una carta oberta, segons publica el Diario de Mallorca, té interès d'aclarir el que va dir i que, segons comenta, li ha ocasionat qualche disgust amb els pineros. Segons pareix, la premsa no va recollir més que part del que va dir i fou mal interpretat. Diu que no era la seva intenció insultar la gent de Pina, feïnera i mallorquina com poques.

Hem volgut recollir aquí les seves disculpes i la seva rectificació. Veim que tot va ser un malentés, que, una vegada aclarit, no tenim més que agrair-li el

seu gest de cara a Pina i als pineros i en nom d'ells li traslladam el nostre agraïment més sincer, ja que no tothom rectifica el que ha dit; com sabeu, rectificar és de savis i aquest gest l'honra. Repetim les nostres gràcies per l'aclariment.

NAIXEMENT

Dia 7 de març va néixer na Maria Antònia Sureda Picornell, filla de Catalina i Gabriel. Enhorabona als pares.

DEFUNCIONS

Dia 5 de març va morir Bartomeu Vanrell Aloy als 68 anys.

Dia 8 de març ens deixà Apol.lònia Munar Ramis als 85 anys.

Dia 26 del mateix mes morí Maria Oliver Perelló, que tenia 70 anys.

XESC OLIVER

ELS LECTORS ESCRIUEN

Sr. Director de la Revista ES SAIG:

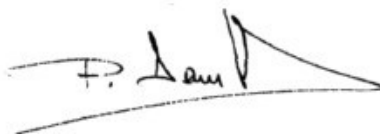
Voldria contestar l'amable carta oberta que se'm va dirigir en el passat número de la seva revista i explicar a tots els pineros les paraules que vaig pronunciar durant el debat parlamentari de dia 23 de febrer.

En l'esmentat debat se discutia la Reforma de l'Estatut d'Autonomia, pactada a Madrid entre el PSOE i el PP. A pesar de la coincidència absoluta d'arguments entre ambdós partits, volien fer veure que existien discrepàncies dedicant-se mútues acusacions. En el meu torn d'intervenció, després de defensar els arguments del nostre Grup, vaig acabar denunciant la coincidència d'interessos dels dos partits centralistes citant una dita popular que textualment diu: "No sigueu com els lladres de Pina, que de dia feien veure que estaven barallats i el vespre anaven a robar plegats".

Per desgràcia, el Diario de Mallorca no va fer la transcripció literal de les meves paraules amb el resultat que tots coneixem, evidentment ofensiu pel poble de Pina.

He de dir que el mateix dia vaig escriure una carta al Director de l'esmentat diari, que no fou publicada. Així mateix, dies més tard i firmat per David Sureda, sortí una nota aclaratòria que explicava els fets tal com cont en el present escrit.

Esper que quedi clara la meva intenció que mai fou la d'ofendre els pineros o posar en dubte la seva honradesa. Tenc bons amics a Pina, poble en el qual sempre m'han tractat amb tota cortesia i del qual sols en puc parlar bé. En tot cas he de lamentar que unes paraules mal interpretades hagin suposat un insult públic per Pina i els seus habitants. Per part meva, apart de demanar disculpes als pineros que s'hagin sentit ofesos, sols puc prometre que en el futur, en citar el poble de Pina, serà per contar-ne les seves nombroses virtuts.

Pere Sampol

ESPORTS

FUTBOL

Segona Regional

L'equip representatiu del futbol algaidí a Segona Regional durant el passat mes de març ha donat una passa molt grossa per aconseguir acabar al capdavant de la classificació al final de la lliga ja que va guanyar els quatre partits disputats i a més es va desfer del seu gran rival d'enguany, el Porreres, dins Es Porrassar; això decanta el frec a frec particular a favor de l'Algaida.

De totes maneres, l'equip porrerenc i l'Algaida s'han distanciat molt (9 punts) dels següents equips i poden envestir aquest final de competició amb molta tranquil·litat de cara a acabar els dos primers al final de temporada.

Aquesta bona temporada es reflexa en l'eufòria i el bon nivell de joc que ofereix l'equip d'en Sebastià Feliu, autèntica ànima del club que pareix que, a poc a poc, torna a animar els aficionats que de cada vegada el segueixen de més aprop.

Els resultats de març varen ser:

Sta. Maria-Algaida 1-3
Algaida-Porreres 3-1
Colònia-Algaida 0-1
Algaida-cas Concos 3-0

Benjamins

A la segona fase de la competició del Consell Insular, equips classificats del 4rt al 6è, l'equip dels més joves té una molt bona actuació ja que a la meitat dels partits programats figuren el segona posició

i amb un bon nivell de joc respecte als altres equips, tots ells molt igualats.

Resultats:

Bunyola-Algaida 4-1
Beta Color-Algaida 4-1
Algaida-Pollença 5-0
Avance Artà-Algaida 2-4

Infantils

Els infantils continuen la seva competició a segona regional amb no massa bona trajectòria ja que continuen ocupant els darrers llocs.

Resultats:

Espanya-Algaida 5-0
Algaida-Petra 0-5

CICLISME

IX PREMI PLA DE MALLORCA GRAN PREMI LA CAIXA

El proper dia 25 d'abril comença la IX edició d'aquesta volta al Pla de Mallorca, prova clàssica per excel·lència d'aquest tipus de carreres per etapes.

S'inicia amb una contrarellotge Sineu-Maria de 6'2 km. seguida de set etapes. La darrera de 131 km tindrà el començament i l'acabament al nostre poble. Pina, Lloret, Sineu, Maria, Petra, Sant Joan, Montuïri i Randa seran els altres punts per on passaran els corredors.

El club local "A poc a poc" participa enguany amb els següents corredors: G. Peret, F. Conejo, F. Salas (Valera), B. Trobat, R. Perelló, A. Trobat, B. Salas (Quitxero), M. Palerm, B. Salas (Son Moll), A. Abrines i J. Gelabert.

Les categories en què prenen part són: Cadets, juvenils, aficionats, especials, veterans A, B i C, segons l'edat de cada un dels corredors.

També hem de dir que enguany continua participant en carreres amateurs, per cert en molt bon estat de forma, el nostre paisà Jordi Salas (Valera). Incorporat a les files de l'equip binissalemer Cicles Gomila, equip integrat per gent jove i amb ganes de fer-se un lloc en el difícil món del ciclisme.

A la Volta a Valladolid l'equip d'en Jordi va fer un molt bon paper i ell mateix aconseguí el tercer lloc a la muntanya.

Bona preparació per encarar el Cinturó Ciclista Internacional de Mallorca que comença dia 13 d'abril.

En T. Sureda de Sa Reconada també participa com a juvenil a les diferents carreres que es disputen per Mallorca.

VOLEIBOL

Voleibol unificat

a) Equip cadet: A falta d'un sol partit per acabar la lliga, amb un partit perdut i 14 de guanyats, sempre ha encapçalat la classificació.

Els darrers resultats han estat:

Algaida-Manacor 3-0
Bunyola-Algaida 2-3
Algaida-Rafal Vell B 3-1

L'equip cadet ha de disputar les finals de Mallorca juntament amb

el segon classificat i els dos primers de l'altre grup els dies 23, 24 i 25 d'abril al poliesportiu "Príncipes de España". Desitjam sort a n'Andreu i les seves jugadores.

b) Equip infantil: sempre han anat els primers d'un grup de dotze i han demostrat ser l'equip més complet de la categoria.

Darrers resultats:

Algaida-Corpus Christi 3-1

Sant Josep-Algaida 3-2

Algaida-N.S.Esperança 3-1

Madre Alberta-Algaida 0-3

Algaida-V. de Loreto 3-0

Esperem que segueixin lluitant tots per mantenir els resultats tan bons com fins ara donant èxits a Algaida en aquest esport tan practicat pels nostres escolars i que ens far quedar tan bé a nivell insular.

Voleibol de promoció

L'equip benjamí femení encapçala la seva categoria comarcal seguit d'aprop pel de Petra.

Aquestes petites de 3er i 4rt del C.P. Pare Pou lluiten "com a feres" i també volen anar davant com les majors.

L'equip aleví masculí segueix guanyant els seus partits i, a falta d'un, ja són campions de la comarca i disputaran la final de Mallorca durant el mes de maig.

La categoria aleví femenina d'Algaida és la més representada, ja que compta amb tres equips, A, B i C i han resultat ser els que han tengut una tècnica més depurada de tota la comarca. L'equip A ha guanyat tots els seus partits per "panera" (com es diu a l'argot del futbol), sense perdre un sol set. Les petites de 5è (equip C) han estat (amb gran sorpre-

Voleibol: equip aleví femení Algaida A

sa, però amb gran alegria) les segones classificades per davant de Petra, Vilafranca i Sant Joan i ara els dos equips d'Algaida jugaran les finals de Mallorca.

A la categoria infantil de promoció també han progressat molt i s'han classificades per jugar la final.

El voleibol algaidí encara que sigui poc conegut per la majoria de gent és l'esport més practicat i amb més rendiment tècnic; esperem poder continuar veient tots els equips que ens representen encapçalant les categories en què participen. (No oblidem que ens aquests moments són líders en totes llevat de l'infantil de promoció). A seguir lluitant i sort de cara a les finals. Enhorabona a tots: jugadors, jugadores i entrenador.

ESCACS

Jocs escolars:

A la fase comarcal dels Jocs escolars, zona Mon-

tuïri, els nostres escaquistes han tengut una molt bona actuació ja que dins els vuit primers hi ha hagut sis algaidins.

El primer classificat ha estat en Tomeu Ripoll.

3. Tomeu Ramis
4. Joan Sastre
5. Bàrbara Bibiloni
6. Antònia Bibiloni
8. Joan Toni Juan

A més d'aquests sis jugadors en M. Blascos, en Rafel Puigserver i en Joan Fullana s'han classificat per les finals insulars de Mallorca que ja s'estan jugant.

Per altra banda, l'equip d'escacs d'Algaida continua la seva lliga a 3ª regional ocupant una posició mitja a la taula participant a la majoria de partides aquest planter de joves jugadors que van agafant experiència dins el món del tauler.

Anim!

JOAN TROBAT

titoieta ràdio, 107.5 fm

l'emissora prohibida... que t'estima

I ara, ET SONA...?

Titoieta Ràdio emet el programa de promoció de nous músics produït per les Emissores Municipals de Catalunya.

Ja fa tres mesos que la nova música del país està sonant a les emissores municipals de Catalunya. "Et Sona...?", la iniciativa de la Societat General d'Autors (SGAE) produïda i realitzada per EMUC, presenta fins ara un balanç força positiu: la resposta de les emissores i dels grups i solistes novells és prou satisfactori com per veure el futur del programa amb gran optimisme. L'emissora municipal d'Algaida emet l'espai els dissabtes a les 14.40H després del "Titoieta Informació 2".

Durant aquests tres mesos, "Et Sona...?" ha entrevistat autors ja consagrats com ara Los Rebeldes, Umpah-pah, Lluís Llach o Max Sunyer, i ha presentat nous grups musicals d'arreu de Catalunya i les Illes Balears.

En una primera etapa, el programa s'ha donat a conèixer a través d'una campanya publicitària de cartells i postals que han repartit les emissores municipals.

"Et Sona...?" també ha estat el motiu d'un reportatge del programa de TVE-Catalunya "Teledues" i de diverses informacions publicades en mitjans de comunicació locals i estatals.

DISSABTES A LES 14.40 H

SI ETS UN MÚSIC QUE COMENÇA I VOLS ARRIBAR LLUNY, ENVIA LES TEVES MAQUETES AL PROGRAMA **NO VOLEM SER** I SONARÀS A TOT CATALUNYA.

ET SONA?
és una iniciativa de la Societat General d'Autors, produïda i realitzada per les Emissores Municipals de Catalunya

CASA DE LA VILA
Carrer del Rei, 1
07200 ALGADA

En una segona etapa que comença ara, EMUC i SGAE volen consolidar aquest espai destinat als nous autors musicals, incidint en els mecanismes de promoció del programa a través de les pròpies emissores. Els interessats poden remetre les seves maquetes al programa de pop-rock "No Volem Ser" de Titoieta Ràdio.

La televisió a Tитоieta Ràdio

Els analistes convidats afirmaren que el futur de la televisió passa per la potenciació dels canals monotemàtics.

El passat dissabte, 13 de febrer, el programa cinematogràfic de Tитоieta Ràdio, "Temps de Cinema", abandonà l'habitual esquema de l'espai per centrar-se únicament en el món de la televisió.

El col.laborador en temes audiovisuals del programa, Gabriel Sastre, fou l'encarregat de preparar els continguts del monogràfic que se centrà principalment en el debat de les fórmules televisives actuals. En el decurs de l'emissió se comptà amb la participació de diferents personalitats del món televisiu de l'estat espanyol. Entre ells, destacar la intervenció de JAUME FERRUS, director de TV3; JUAN CUETO, director del Canal Plus; i de JOAN CALAFAT, director del Canal 37 de Palma.

Durant 150 minuts foren tractats temes tan interessants com els nous canals via satèl.lit, la contra-programació, el zapping, la inversió publicitària, la televisió espectacle, el català en els mitjans audiovisuals i la televisió autònoma.

"Temps de Cinema" s'emet els dissabtes a les 9H. Redifusió: dilluns a les 21.30H.

Fa un any que "NO VOLEM SER"

EL programa de Tитоieta Ràdio dedicat al pop-rock en català acaba de complir el seu primer any en antena.

Els No Volem Ser i les Sirenes, que durant aquest estiu ens han acostat a les figures més punteres del rock en la nostra llengua, celebraren l'aniversari amb l'emissió d'un programa especial el passat 27 de febrer.

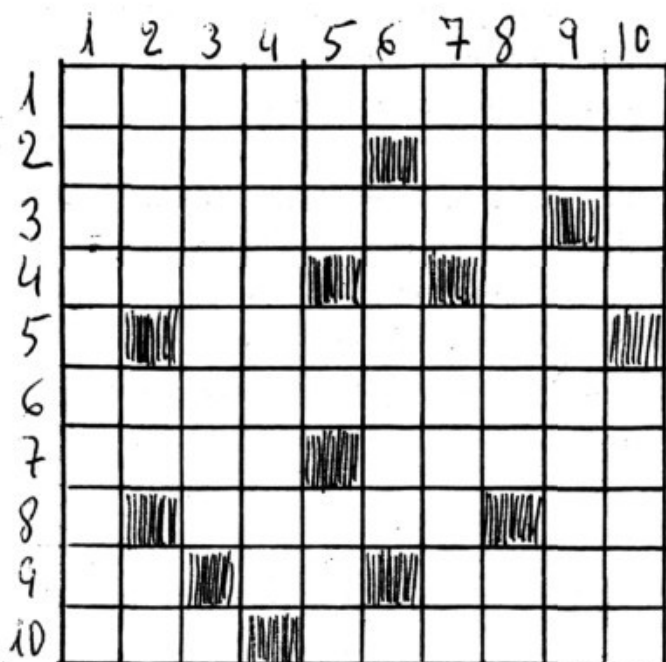
Titoieta Ràdio presenta el seu Pin

Segueixen a la venda els xandalls "Passions en llibertat".

L'emissora d'Algaida presentarà pròximament el "pin" que ha dissenyat Jaume Falconer. El pin amb el lema: "Titoieta, amor prohibit" ha estat fabricat per una empresa de Barcelona.

PASSATEMPS

Horitzontals. 1. Topònim d'Algaida. 2. Faig descendir a un nivell més baix. Utilitzar, emprar. 3. Proveït d'escorça. Barcelona. 4. Mescla de ferro i carboni (al revés). Cinquanta. Desfilada de vehicles guarnits i de disfressats. 5. Un. Desocupats, desenfeinats. 6. Sistema d'impressió en què el dibuix és fixat mitjançant una base grassa damunt una planxa metàl·lica. 7. Magistrat romà encarregat de la policia municipal. Superiors d'un monestir. 8. Gram. Pèl gruixut i aspre de porc. Astat. 9. Bismut (al revés). Mamífer úrsid (al revés). Període, època (al revés). 10. Solitari, abandonat. Esbrincar, reprendre.

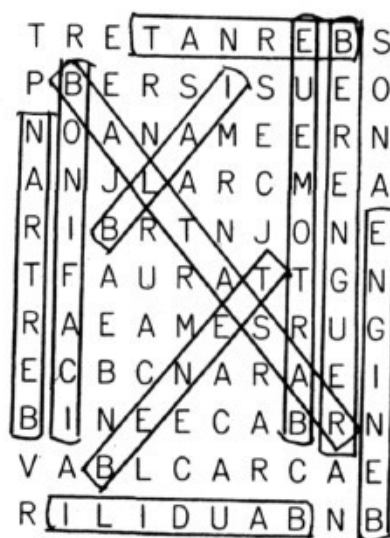
Verticals: 1. Profanacions, blasfèmies. 2. Bombarda. 499. Útil, profitós. 3. Substància que produeix sopor. Cinquanta. 4. Armaris que en una embarcació allotgen l'agulla de bitàcola. 5. Prefix que significa "eix". Malnom d'Algaida (al revés). Pedra, mac. 6. Roentgen. Sotmetre una substància a cloració. Rodi. 7. Apèndix. Relatiu o pertanyent al dissabte. 8. Grup de versos. Dóna (al revés). 9. Nota musical. Freqüentment usada. 10. Cega. Suport d'un ast.

Les solucions als mots encruats les trobareu a la pàgina 35.

E N Q N E C I V G
 V V A T A R S E E
 I E E V S A D N H
 R N N I U C J T U
 G A S C T Q U U A
 I N N T E L E R S
 L C B O E S V A E
 I I N R T O L E S
 S O N I R E L A V
 F I V I D A L N U
 I T N E L A V E S

Sopa de lletres

Localitzau deu noms d'home que comencen per la lletra "V". Amb les lletres que vos sobrin llegireu uns versos d'en Llorenç Moyà.

Solució a la passada sopa de lletres.

Una vegada eliminats els deu noms d'home començats amb "B", podeu llegir: "Tres plers són: menjar carn, jaure amb carn e cavalcar carn" (Fra Anselm).

UNA XERRADETA... (acabament)

A partir de les conclusions d'aquesta enquesta, com deia, editarem uns quaderns que puguin ajudar a informar i a prevenir sobre el tema.

Dins aquest apartat, continuarem amb la feina que fins ara s'ha anat realitzant. Som un poquet continuistes en aquest tema.

Per altra banda, a les escoles dels pobles de la Mancomunitat que ho vulguin (el col·legi d'Algaida hi participa) es du a terme el programa TU DECIDEIXES. El més novetós de l'experiència és que són els propis mestres (i no persones de fora del centre com s'havia fet fins ara) els que s'encarreguen d'educar els alumnes perquè siguin els mateixos nins i nines els qui es decideixin davant l'efecte de tabac, alcohol...

-Aquí, a Algaida, com als altres pobles de la Mancomunitat, gaudim d'aquest servei. Però m'agradaria que ens parlàssis d'algun cas concret.

-Un cas concret, i una novetat també, és la instal·lació dels TELE-ALARMS. Aquí a Algaida n'hi ha sis, i globalment a tota la Mancomunitat són 34 els aparells instal·lats.

És un servei que utilitzen, sobretot, persones majors o necessitades que viuen totsols o que sofreixen una manca d'autonomia o són persones discapacitades.

Els TELE-ALARMS són uns aparells que estan connectats directament amb la seu de CREU ROJA i que serveixen als usuaris per avisar fàcilment de qualsevol necessitat o urgència.

A Algaida l'Àrea Social de la Mancomunitat també du a terme el programa HORITZÓ que consisteix en la integració laboral de disminuïts psíquics. Una tasca que ha estat guardonada pel Consell Insular de Mallorca.

-Quines són les principals mancances que teniu?

-Més o manco, ara, ho tenim bé. Una de les coses que més necessitàvem eren els ordinadors. Però enguany "Els Reis" ens dugueren 4 ordinadors i ara començam a tenir-ho tot informatitzat: llibre de registres, històries socials...

Pensem que aquest servei és jove: començarem l'any 1989, ara farà 4 anys. Hem passat de dos assistents socials a cinc, i actualment tenim 17 treballadores familiars.

El més important per ara és consolidar tot això.

-Qui finança els serveis socials de la Mancomunitat?

-Aquest Pla de serveis està finançat a través del Consell Insular que aporta un 50% del pressupost, i l'altre 50% la Mancomunitat a través de les aportacions dels Ajuntaments. En total el pressupost dels darrers anys és d'uns 45 milions de pessetes.

He de dir també que el Consell Insular rep aportacions del Ministeri d'Assumptes Socials i que l'INSERSO col·labora amb el servei d'ajuda a domicili.

-Els ciutadans de la Mancomunitat coneixen la feina que es fa des de la vostra Àrea d'Acció Social?

-Jo crec que sí, i ho demostra el número de demandes: durant l'any 1991 aquestes varen esser unes 800; durant el 92 les demandes han augmentat i han passat de les 1000.

I, a més, la gent que utilitza els nostres serveis es mostra molt satisfeta.

Segurament podríem parlar molt més temps i de molts més aspectes dels Serveis Socials de la Mancomunitat Pla de Mallorca.

Esperem que aquesta aproximació que hem intentat fer amb aquesta xerradeta serveixi per acostar més els ciutadans a la Institució. I gràcies a na Petra per dedicar part del seu temps als lectors d'ES SAIG.

BIEL SASTRE

Solucions als mots encruats

Horizontals: 1. Son Barceló. 2, abaix. usar. 3. corticat. 8. 4. reca. L. rua. 5. I. ociosos. 6. litografia. 7. edil. abats. 8. g. cerra. At. 9. iB. só. tade. 10. sol. cridar.

Verticals: 1. sacrilegis. 2. oboè. 10. bo. 3. narcòtic. L. 4 bitàcoles. 5. axi. iG. roc. 6. R. clorar. R. 7. cua. sabatí. 8. estrofa. ad. 9. la. usada. 10. orba. aster.

UNA XERRADETA AMB...

PETRA JUAN

Petra Juan és la coordinadora de l'Àrea Social de la Mancomunitat Pla de Mallorca des de novembre de 1990. Abans va treballar d'assistent social a Can Pere Antoni durant tres anys i a partir de 1989 començà la tasca dins la Mancomunitat.

24.000 habitants i 13 municipis (Porreres encara no participa de les prestacions socials de la Mancomunitat) són l'àrea de feina d'aquests serveis que el passat mes de febrer presentaren la Memòria de l'any 1992.

Precisament aquesta memòria i el pla de feina pel 93 van ser els temes de què parlarem amb la protagonista de la xerradeta d'aquest mes d'abril.

La primera qüestió és sobre quina és la feina que es fa des de l'àrea d'acció social de la Mancomunitat.

-Noltros desenvolupam el pla de prestacions bàsiques acordat entre el Ministeri d'Assumptes Socials i la Comunitat Autònoma. El pla té una sèrie de projectes: informació i orientació, el servei d'ajuda a domicili, el projecte d'integració dels disminuïts i el de prevenció i tractament de l'abús de l'alcohol i altres toxicomanies.

A més d'activitats de foment i suport al voluntariat i grups d'autoajuda davant situacions de necessitat.

-Quin és l'objectiu principal del servei d'informació i orientació?

-Pel que respecta a aquest servei, l'objectiu principal és donar i garantir una informació, orientació i assistència a tots els ciutadans i entitats municipals. Així com també prevenir situacions de marginació social i potenciar el voluntariat en les tasques socials que es realitzen a cada municipi.

A Algaida, aquest servei funciona setmanalment, cada dijous de 9 a 11 a la Casa de la Vila.

A més, enguany volem editar un tríptic i un cartell per divulgar la feina que duim a terme.

-Un dels altres projectes dels serveis socials d'atenció primària de la Mancomunitat és el d'ajuda a domicili.

-Efectivament, com molt bé explica el pla de feina pel 93 amb aquest servei s'intenta paliar mancances personals, familiars o de relació amb la comunitat, intervé directament dins la pròpia casa, dins la llar dels afectats. La seva

finalitat és millorar la situació detectada a través d'una relació educativa i potenciant la continuïtat de la persona dins el medi familiar i social.

Aquest projecte està inclòs dins el Pla de Prestacions Bàsiques, que presenta varies funcions, entre elles: l'assistència dins la llar de l'usuari, la rehabilitadora, la preventiva i l'educativa.

-El tercer projecte consisteix en la prevenció i tractament de l'abús de l'alcohol i d'altres toxicomanies.

-A través d'una enquesta d'opinió autoritzada, feta entre persones i entitats dels municipis que realitzen una tasca social rellevant sobre el consum d'alcohol, tabac, etc.

(Segueix a la plana anterior)